

Bryssel, 26. toukokuuta 2025
(OR. en)

9393/25

DEVGEN 74
FIN 555
ACP 30
RELEX 653

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 26. toukokuuta 2025

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 7798/25 + ADD 1

Asia: Vuosikertomus 2024 Euroopan unionin ulkoisen toiminnan
rahoitusvälineiden täytäntöönpanosta vuonna 2023
– Neuvoston päätelmät 26.5.2025

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 4099. istunnossaan 26. toukokuuta 2025 hyväksymät päätelmät Euroopan unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden täytäntöönpanoa vuonna 2023 koskevasta vuoden 2024 vuosikertomuksesta.

Vuosikertomus 2024 Euroopan unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden täytäntöönpanosta vuonna 2023**Neuvoston päätelmät**

1. Neuvosto muistuttaa, että EU:n kansainvälisiä kumppanuuksia on tärkeää vahvistaa yhä arvaamattomammassa globaalissa ympäristössä. EU:n ulkoisen toiminnan rahoitusvälineet, kehitysrahoituksen eurooppalainen rahoitusrakenne ja Global Gateway -strategia ovat keskeisiä välineitä, joilla lujitetaan yhteisiin etuihin ja omistajuuteen perustuvia kumppanuuksia kaikilla kestävän kehityksen osa-alueilla ja edistetään muun muassa kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoa. EU:n strategisen edun mukaista on myös puolustaa demokraattisia arvoja, ihmisoikeuksia ja kansainvälistä oikeutta, tukea rauhaa ja vakautta sekä edistää EU:n politiikan prioriteetteja, muun muassa tukemalla sääntöihin ja arvoihin perustuvaa maailmanjärjestystä, jonka johtoperiaatteena on monenvälisyys ja ytimenä YK. Tällä tavoin EU:n ulkoisella toiminnalla edistetään EU:n geopoliittista roolia ja vaikutusvaltaa ja vahvistetaan sen strategista maailmanlaajuista ulottuvuutta ja kilpailukykyä sekä taloudellista turvallisuutta niin EU:n kuin sen kumppanien näkökulmasta, myös Team Europe -lähestymistavan avulla.
2. EU:n kehitysyhteistyö ja kansainväliset kumppanuudet ovat osa monitahoista hanketta. Kun otetaan huomioon muuttuva kansainvälinen toimintaympäristö, EU:n olisi oltava valmis mukauttamaan ja tarkentamaan ulkoisen toiminnan rahoitusvälineitä koskevaa lähestymistapaansa, myös varmistamalla yhdenmukaisuus EU:n politiikan prioriteettien kanssa ja edistämällä tehokasta monenvälisyyttä. Global Gateway -strategian puitteissa saavutettuja tuloksia hyödyntäen yksityinen sektori olisi otettava aktiivisemmin mukaan kehitysyhteistyöhön paikallistasolla kumppanimaissa EU:n edustustojen ja EU:n jäsenvaltioiden suurlähetystöjen tiiviimmän yhteistyön pohjalta.

3. Neuvosto toteaa, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat yhdessä maailman suurin kehityskumppani, jonka osuus globaalista julkisesta kehitysavusta on 42 prosenttia, maailman suurin kaupparyhmittymä sekä merkittävä maailmanlaajuisen humanitaarisen avun antaja. Team Europe -lähestymistavan avulla EU ja jäsenvaltiot pelastavat ihmishenkiä, vähentävät kärsimystä, edistävät kestäväää kehitystä, köyhyyden poistamista, eriarvoisuuden vähentämistä sekä rauhaa ja vakautta, myös kehityksen, humanitaarisen avun ja rauhan välisen yhteyden kautta, ja torjuvat ilmastonmuutosta ja luontokatoa.
4. Neuvosto korostaa, että EU:n kehitys-, ulko-, ilmasto-, talous-, kauppa-, turvallisuus-, puolustus- ja muuttoliikepolitiikkojen sekä laajemmin sen sisäisten politiikkojen välistä johdonmukaisuutta olisi edistettävä vastaavien toimivaltuuksien puitteissa ja tarvittaessa EU:n ulkoisten rahoitusvälineiden avulla.
5. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille vuosikertomuksen 2024 Euroopan unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden täytäntöönpanosta vuonna 2023 ja pyrkimyksen osoittaa siinä, miten EU:n ulkoisella toiminnalla edistetään EU:n politiikan prioriteettien täytäntöönpanoa. Kertomus kattaa EU:n vuonna 2023 seuraaviin tarkoituksiin kohdistaman taloudellisen tuen keskeiset näkökohdat: kansainväliset kumppanuudet, Euroopan naapuruuspolitiikka, humanitaarinen apu ja pelastuspalvelu, EU:n laajentumispolitiikka, rauha, turvallisuus ja puolustus, kriisinhallinta ja kriisivalmius sekä tuki EU:n geostrategisille tavoitteille. Neuvosto pyytää komissiota raportoimaan tarkemmin ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn kattamista rahoitus- ja investointitoimista, kuten kehoitettiin Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa 03/2024, sekä tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissaan ja lausunnoissaan antamista suosituksista. Neuvosto pitää myönteisenä kertomuksen oikea-aikaista julkaisemista NDICI – Globaali Eurooppa -asetuksen 41 artiklan mukaisesti.
6. Neuvosto korostaa kertomuksen merkitystä EU:n ulkoisen toiminnan avoimuuden ja vastuuvollisuuden kannalta, sillä se tarjoaa olennaista tietoa ulkoisen toiminnan poliittiseen ohjaukseen. Neuvosto tunnustaa vuosikertomusten ja niiden taustalla olevan seuranta- ja arviointijärjestelmän merkityksen arvioitaessa EU:n edistymistä Agenda 2030 -toimintaohjelman ja Pariisin sopimuksen täytäntöönpanossa. Se korostaa tuloksista raportoinnin tärkeyttä.

7. Neuvosto on tyytyväinen raportointiin EU:n kehityspolitiikkaa ja muita EU:n poliittisia tavoitteita tukevan Global Gateway -strategian täytäntöönpanosta ja pitää myönteisenä onnistuneesti koordinoitun Team Europe -lähestymistavan saavutuksia, myös Team Europe -aloitteiden täytäntöönpanon osalta. Neuvosto kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita tuomaan jatkossakin esille esimerkkejä Global Gateway -hankkeista, jotta voidaan lisätä Global Gateway -strategian täytäntöönpanon näkyvyyttä. Se korostaa, että EU:n on tärkeää tehdä yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa, myös kestävään kehitykseen tehtävien investointien lisäämiseksi ja EU:n kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Neuvosto arvostaa Global Gateway -strategian täytäntöönpanemiseksi toteutettuja toimia, joita ovat lippulaivahankkeiden hyväksyminen, ensimmäisen Global Gateway -foorumin järjestäminen ja Lobito-käytävää koskevan hankkeen käynnistäminen.
8. Neuvosto pitää arvossa sitä, että kertomuksessa esitellään tuki, jota EU antaa edelleen Venäjän Ukrainaa vastaan käymän perusteettoman ja ilman edeltävää provokaatiota käynnistämisen laittoman hyökkäyssodan seurausten korjaamiseksi, mukaan lukien tuki Ukrainalle ja sen läheisyydessä sijaitseville kumppaneille, joihin kriisi vaikuttaa eniten, sekä kumppanimaille muualla maailmassa. EU jatkaa tiivistä yhteistyötä Ukrainan ja Moldovan tasavallan kanssa ja tukee niiden uudistuspyrkimyksiä tiellä kohti EU-jäsenyyttä. Neuvosto korostaa, että EU tukee edelleen voimakkaasti myös muita kumppanimaita, erityisesti vähiten kehittyneitä maita sekä heikoimmassa asemassa olevia ja epävakaita maita. Neuvosto muistuttaa myös vuonna 2023 turvallisesti ja esteettömästi ja humanitaaristen periaatteiden mukaisesti Gazalle, Sudanille ja muille konfliktialueille annetun humanitaarisen avun tärkeydestä.
9. Neuvosto muistuttaa kumppanuuteen perustuvan toimintatavan tärkeydestä, sillä siinä korostetaan omistajuutta ja säännöllistä poliittista vuoropuhelua kumppanimaiden kanssa. Se painottaa EU–CELAC-huippukokouksen ja Länsi-Balkanin huippukokouksen merkitystä EU:n ulkosuhdetoiminnan kannalta. Neuvosto on tyytyväinen Samoan sopimukseen¹, joka tarjoaa keinon lujittaa yhteistyötä demokratian ja ihmisoikeuksien, makrotalouden vakauden, talouden ja kaupan, vihreään energiaan siirtymisen, muuttoliikkeen ja liikkuvuuden alalla. Se pitää myönteisenä myös strategista ja globaalia kumppanuutta koskevaa Euroopan unionin ja Tunisian yhteisymmärryspöytäkirjaa.

¹ Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välinen kumppanuussopimus.

10. Neuvosto pitää myönteisenä, että kertomuksessa tarkastellaan EU:n tukea inhimilliseen kehitykseen, erityisesti terveyteen ja koulutukseen, eriarvoisuuden torjumiseen, mukaan lukien sukupuolten epätasa-arvo, ruokaturvaan ja ravitsemukseen, energiaan ja uusiin haasteisiin vastaamiseen sekä EU:n tukea ja sitoumuksia, jotka koskevat ilmastoon liittyvää rahoitusta ja luonnon monimuotoisuuden suojelua. Neuvosto korostaa, että on tärkeää varmistaa, että ilmastorahoitusta lisätään muun muassa houkuttelemalla mukaan yksityistä rahoitusta, että sitä osoitetaan niin ilmastonmuutoksen hillitsemiseen kuin siihen sopeutumiseen ja että se tavoittaa kaikkein haavoittuvimmat yhteisöt, myös vähiten kehittyneet maat, pienet kehittyvät saarivaltiot ja kehittyvät sisämaavaltiot. Neuvosto toteaa, että korruptio on merkittävä kestävä kehityksen este, ja korostaa korruptionvastaisten toimien ratkaisevaa merkitystä avoimuuden ja tehokkuuden lisäämisessä. Se tunnustaa myös paikallisen omistajuuden tärkeyden ja toteaa, että kumppanimailla on ensisijainen vastuu kehityksestään.
11. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että kertomuksessa kiinnitetään huomiota muuttoliikkeeseen ja pakkomuuttoon, ja muistuttaa, että on tärkeää suunnitella, rahoittaa ja panna täytäntöön EU:n aloitteita, joilla puututaan erityisesti laittomaan muuttoliikkeeseen ja pakkomuuttoon, myös niiden perimmäisiin syihin, tukemalla vastaanottavia yhteisöjä ja lisäämällä yhteistyötä palauttamisen, takaisinoton ja kestävä uudelleenkotouttamisen alalla, ja maksimoidaan laillisen muuttoliikkeen kehitysvaikutukset kansallisia toimivaltuuksia kunnioittaen. Neuvosto kannustaa komissiota korostamaan edelleen EU:n näihin haasteisiin vastaamiseen antamaa tukea.
12. Neuvosto pitää myönteisenä, että kertomuksessa keskitytään EU:n kumppanimaille antamaan tukeen digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, jossa perusedellytyksenä on turvallinen ja luotettava digitaalinen infrastruktuuri. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että kertomuksessa kiinnitetään huomiota Digital for Development Hub -alustan (D4D Hub) toimintaan edistettäessä aktiivisesti EU:n ihmiskeskeisen digitaalisen siirtymän mallia kumppanimaissa, sekä siihen, että komissio painottaa yhä vahvemmin kyberresilienssiä, kybervalmiuksien kehittämistä ja tekoälyä.

13. Neuvosto korostaa, että vaikutuksia on seurattava ja on varmistettava, että EU:n ulkoisilla rahoitusvälineillä saavutetaan tehokkaasti kaikki niiden oikeudellisissa kehyksissä asetetut tavoitteet ja että neuvoston poliittista ja strategista ohjausta noudatetaan. Se antaa tunnustusta pyrkimyksille saavuttaa kaudella 2021–2023 tavoite, jonka mukaan kaikista julkista kehitysapua koskevista sitoumuksista 35,5 prosenttia kohdennetaan sosiaalisen suojelun ja inhimillisen kehityksen tukemiseen, 15,0 prosenttia muuttoliikettä ja pakkomuuttoa koskeviin toimiin, 12,9 prosenttia koulutuksen tukemiseen ja 22,1 prosenttia ihmisoikeuksien, demokratian ja hyvän hallinnon edistämiseen. Se pitää myönteisenä myös pyrkimystä edistää sukupuolten tasa-arvoa 85 prosentilla toimista. Neuvosto panee merkille, että komission sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevassa EU:n kolmannessa toimintasuunnitelmassa ”Kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa” asetettujen institutionaalisten ja strategisten tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty. Tätä pidettiin myönteisenä puheenjohtajavaltion päätelmissä, ja se todetaan myös vuosikertomuksessa. Neuvosto kehottaa komissiota jatkamaan määrätietoisia toimiaan ilmastotavoitteen ja sukupuolten tasa-arvoa koskevan G2-tavoitteen saavuttamiseksi NDICI – Globaali Eurooppa -välineen puitteissa ja toimittamaan neuvostolle edelleen vuotuisia päivityksiä asiasta. Se pyytää komissiota korostamaan tulevissa kertomuksissaan kaikkia tavoitteita koskevia tietoja sekä tietoja EU:n toimista vähiten kehittyneissä maissa.
14. Neuvosto on tyytyväinen ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden ja niiden täytäntöönpanotapojen moninaisuuteen EU:n kansainvälisten kumppanuuksien voimavarana. Niiden ansiosta EU voi suunnitella asianmukaisia ja joustavia tapoja vastata globaaleihin haasteisiin ja omaksua räätälöityjä ja eriytettyjä toimintatapoja, jotka vahvistavat EU:n asemaa luotettavana kumppanina. Neuvosto arvostaa työskentelyä täytäntöönpanosta vastaavien eri kumppanien, myös eurooppalaisten kehitysrahoituslaitosten, kehitysvirastojen ja vientiluottolaitosten, kanssa sekä mahdollisuutta hyödyntää monenlaisia yhteistyötapoja, kuten teknistä yhteistyötä, vertaisvaihtoa, teknistä apua, twinning-toimintaa, budjettitukea, hanketukea, kansalaisyhteiskunnan organisaatioille ja paikallisille toimijoille myönnettävää rahoitusta, rahoituslähteiden yhdistämistä ja investointivälineitä.
15. Neuvosto pitää myönteisenä sitä, että komission yksiköt ja EUH ovat jatkuvasti parantaneet raportointiaan EU:n hankkeiden ja ohjelmien konkreettisista tuloksista, myös tuloksia ja rahoitusta koskevien liitteiden osalta, ja että Team Europe -aloitteiden ja yhteisen ohjelmasuunnittelun sähköistä seurantavälinettä päivitetään jatkuvasti. Lisäksi neuvosto panee tyytyväisenä merkille uudet budjettitukea koskevat liitteet ja uuden kehitysrahoituksen eurooppalaista rahoitusrakennetta koskevan osan. Neuvosto pyytää komissiota sisällyttämään seuraavaan kertomukseen lyhyen yleisarvion kehitysrahoituksen eurooppalaista rahoitusrakennetta koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpanon etenemisestä.

16. Neuvosto pyytää korkeaa edustajaa kehottamaan EU:n edustustoja hoitamaan täysimääräisesti Team Europe -lähestymistavan koordinoititehtävänsä ottamalla tiiviisti mukaan sekä niiden jäsenvaltioiden suurlähetystöt, joilla on toimipaikka kyseisessä kumppanimaassa, että muiden jäsenvaltioiden suurlähetystöt.
17. Neuvosto korostaa, että viestintätoimia on edelleen vahvistettava, myös kumppanimaiden tasolla tapahtuvan EU:n edustustojen ja jäsenvaltioiden suurlähetystöjen tiiviin koordinoinnin avulla, ottaen huomioon maakohtaiset ja alueelliset erityispiirteet. Se on tyytyväinen korkean tason poliittisten vierailujen järjestämiseen Team Europe -mallin mukaisesti, jotta voidaan edistää EU:n ja sen jäsenvaltioiden näkyvyyttä uskottavina ja luotettavina kestävän kehityksen kumppaneina. Se tukee myös toimia ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän, myös disinformaation, torjumiseksi.
18. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille toimet yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi ja vammaisten henkilöiden esteettömyysvaatimusten täyttämiseksi vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen mukaisesti.
19. Neuvosto kehottaa pohtimaan yhdessä kertomuksen tulevaa muotoa, jotta voitaisiin lisätä tietojen oikea-aikaista saatavuutta, helpottaa tuloksia koskevaa viestintää ja säilyttää samalla kertomuksen tärkeä tehtävä vastuuvollisuuden takaamisessa. Tältä osin se korostaa myös tietojen vertailukelpoisuuden merkitystä pitkällä aikavälillä.